

Vysvetlivky ku pôdnemu zápisníku

Počasie – uvedie sa aktuálny stav oblačnosti, približná teplota, vlhkosť a prípadné zmeny počasia pred popisom (posledné zrážky, ich intenzita a pod.) – podľa interpretácie pôdoznalca.

Využitie pôdy – uvedie sa spôsob súčasného využitia stanovišťa sondy, prípadne aj okolia (napr. les, orná pôda, trvalý trávnatý sad a pod.)

Rastlinný kryt a jeho stav – špecifikuje sa momentálny stav vegetačného krytu/plodiny (napr. ozimná pšenica, strnisko po pšenici a pod.). Ak je možné, udá sa kvalita porastu a v prípade polykultúr sa uvedie aspoň dominantný druh.

Pôdotvorný substrát – (pozri [Morfo genetický klasifikačný systém Slovenska 2000](#) kapitola 4. Klasifikácia pôdotvorných substrátov str. 27)

Skeletovitost' – vyjadriť obsah skeletu v % (0 – 100)

Reliéf – v tejto kolónke sa uvedie pokiaľ možno úplná informácia o povrchu, čo zahŕňa názov geomorfologického celku (podcelku až časti) a tvar reliéfu (geomorfologická forma).

Stupeň – uvedie sa sklonitosť svahu v mieste sondy v stupňoch

Kategória	Charakteristika
0 – 1°	Úplná rovina
1 – 3 °	Rovina
3 – 7 °	Mierny svah
7 – 12 °	Stredný svah
12 – 17 °	Výrazný svah
17 – 25 °	Príkrý svah
nad 25 °	Zráz

Expozícia – uvedie sa orientácia svahu k svetovým stranám (S, SV, V, JV, J, JZ, Z, SZ).

Erózia / Akumulácia – vyjadriť sa druh a forma erózie/akumulácie.

Hodnotenie druhu a formy:

1. Vodná erózia
  - a) Plošná (splachovanie častíc z povrchu pôdy za dažďa po svahu plošným ronom)
  - b) Stružková (s tvorbou rýh, jarčiek a brázd do hĺbky 5 – 20 cm)
  - c) Výmoľová (stržová)
2. Vodná akumulácia
3. Veterná erózia
4. Veterná akumulácia

Podzemná voda – uvedie sa prítomnosť, resp. neprítomnosť podzemnej vody. V prípade prítomnosti sa určí hĺbka hladiny podzemnej vody.

Antropické zásahy – uvedú sa zistené ľudské aktivity v lokalite sondy alebo v okolí, ak tieto majú dopad najmä na fyzikálne, chemické a morfológické charakteristiky skúmanej pôdy. Uvádza sa druh zásahu, ak je to možné aj jeho stav (kvalita) napr. rigolácia, terasovanie, protipovodňové opatrenia, druh závlah, spôsob odvodnenia, rekultivácia a pod.

Signatúra horizontov - (pozri [Morfofenetický klasifikačný systém Slovenska 2000](#) kapitola 2. Klasifikácia pôdotvorných substrátov str. 11)

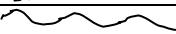
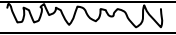
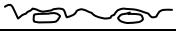
Hrúbka horizontov – vyjadri v cm od povrchu. Číselnú škálu pôdoznalec doplní o presný údaj hĺbky hraníc horizontov a navyše tieto hranice vyznačí horizontálnou čiarou cez všetky kolónky strany zápisníka paralelne s predtlačeným vybodkovaním.

Charakter prechodu a topografia hranice - vyjadri sa v kolónke slovne alebo graficky.

Charakter prechodu horizontov

Ostrosť prechodu	Grafické vyjadrenie	Šírka hranice horizontu
Ostrý	-----	Menšia ako 2 cm
Zreteľný	-----	2 – 5 cm
Postupný	SSSSSSSSSSSS	5 – 12 cm
Difúzny		Nad 12 cm
Spĺývavý	-----	Vyjadrenie u tenkých horizontov postrácajúcich zreteľnú hranicu (napr. Ol, Of, Oh)
Lamelárny	-----	Použitie u lamelárnych horizontov.

Topografia hranice

Členitosť hranice	Grafické príklady	Charakteristika
Rovný	-----	Hranica je takmer rovná, horizontálna
Šikmý	-----	Hranica je takmer rovná, šikmá
Zvlnený		Oblúky zvlnenia majú väčšiu šírku ako výšku
Jazykovitý		Oblúky zvlnenia majú väčšiu výšku ako šírku
Rozpadnutý		Hranica horizontu nie je súvislá

Farba – pre určenie farby pôdy je dôležitý obsah vody (za sucha, alebo za vlhka). Pre určenie farby pôdy sa používajú Munsellove tabuľky. Určeniu farby pôdy je potrebné venovať veľkú pozornosť, nakoľko je to jeden z hlavných diferenciálnych ukazovateľov pre určenie typu pôdy.

Vlhkosť – určuje sa momentálny stav obsahu vody v pôde. V teréne sa uplatňuje vnemové hodnotenie vlhkosti. Pôdy sa radia do 5 vlhkostných skupín.

Vyprahlá	Bez známkov vlhkosti; ťažké pôdy sú veľmi tuhej konzistencie, pri násilnom rozdrobení sa práši, piesočnaté pôdy sú sypké; pri navlhčení výrazne tmavnú
Suchá	Pri dotyku nevyvoláva pocit chladu; nemažú sa, agregáty sú pevné, ťažko sa drvia, piesočnaté pôdy sú nesúdržné – ľahko sa rozsypú, pri navlhčení tmavne.
Navlhla	Pri dotyku vyvoláva pocit chladu ale prsty nezvlhnu; ťažšie zeminy sa tlakom drobia, ale sa nemažú ani nelepia; piesočnaté pôdy sú súdržné, ale nie plastické; pri navlhčení sa ich farba nemení.
Vlhká	Pri stlačení medzi prstami sa z pôdy vytlačí voda, alebo sa navlhčia prsty; ťažšie pôdy sa mažú, sú formovateľné, ale nie sú kašovité
Mokrú	Vodou presýtená; pri odbere vzorky odkvapkáva voda, pôdy sú kašovité a mazľavé.

Zrnnosť – uvedie sa hodnotenie podľa Novákovej klasifikácie:

Krátaná klasifikácia		% obsah častíc < 0,01 mm	Základná klasifikácia		
Symbol	Kategória		Symbol	kategória	č.
L	Ľahká pôda	0 – 10	p	piesočnatá	1
		10 – 20	hp	hlinitiesočnatá	2
S	Stredne ťažká pôda	20 – 30	ph	piesočnatohlinitá	3
		30 – 45	h	hlinitá	4
T	Ťažká pôda	45 – 60	ih	ílovitohlinitá	5
		60 – 75	iv	ílovitá	6
		> 75	i	ílová	7

Skeletovitost – vyjadriť obsah skeletu pre každý horizont v % (0 – 100)

Prekorenenie – hodnotí sa hrúbka koreňov a hĺbka prekorenenia

Kategórie hrúbky koreňov

veľmi jemné koreňky	priemer menší ako 1 mm
jemné koreňky	priemer 1 – 2 mm
stredne hrubé koreňky	priemer 2 – 5 mm
hrubé korene	priemer nad 5 mm

Hĺbka prekorenenia sa v kolónke zápisníka vyznačí čiarou s podtextom: „od ..... cm bez prekorenenia“.

Biologická aktivita – uvádzajú sa minulé aj súčasné znaky biologického oživenia: krotoviny, chodbičky, dážďovky a iné zooedafón. Uvedie sa ich výskyt (áno/nie) a hĺbka výskytu.